

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (sedmi senat)

z dne 2. julija 2020*

„Predhodno odločanje – Ohranjanje naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst – Direktiva 92/43/EGS – Člen 12(1) – Sistem strogega varstva živalskih vrst – Priloga IV – *Cricetus cricetus* (veliki hrček) – Počivališča in razmnoževališča – Poškodovanje ali uničenje – Opuščena območja“

V zadevi C-477/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Verwaltungsgericht Wien (upravno sodišče na Dunaju, Avstrija) z odločbo z dne 12. junija 2019, ki je na Sodišče prispela 21. junija 2019, v postopku

IE

proti

Magistrat der Stadt Wien,

SODIŠČE (sedmi senat),

v sestavi P. G. Xuereb, predsednik senata, A. Arabadjiev (poročevalec) in A. Kumin, sodnika,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za osebo IE ona sama,
- za češko vlado M. Smolek, J. Vlácil in L. Dvořáková, agenti,
- za Evropsko komisijo C. Hermes in M. Noll-Ehlers, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nemščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 12(1)(d) Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 102, v nadaljevanju: Direktiva o habitatih).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med osebo IE, zaposleno pri nosilcu projekta gradnje, in Magistrat der Stadt Wien (občinska uprava mesta Dunaj, Avstrija), ker je ta sprejela upravno odločbo, s katero je bila osebi IE naložena denarna kazen, in če se ta ne bi izterjala, nadomestna kazen odvzema prostosti, saj naj bi ta oseba v okviru projekta gradnje nepremičnine poškodovala ali uničila počivališča ali razmnoževališča vrste *Cricetus cricetus* (veliki hrček), ki je na seznamu varovanih živalskih vrst, vpisanih v Prilogo IV(a) k navedeni direktivi.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 2 Direktive o habitatih določa:

„1. Cilj te direktive je prispevati k zagotavljanju biotske raznovrstnosti z ohranjanjem naravnih habitatov in prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst na evropskem ozemlju držav članic, za katerega se uporablja Pogodba.

2. Ukrepi, sprejeti na podlagi te direktive, so namenjeni vzdrževanju ali obnovitvi ugodnega stanja ohranjenosti naravnih habitatov in prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst v interesu Skupnosti.

3. Ukrepi, sprejeti na podlagi te direktive, upoštevajo gospodarske, družbene in kulturne potrebe ter regionalne in lokalne značilnosti.“

- 4 Člen 12(1) te direktive določa:

„Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da vzpostavijo sistem strogega varstva živalskih vrst iz Priloge IV(a) na njihovem naravnem območju razširjenosti, ki prepoveduje:

- (a) vse oblike namernega ujetja ali ubitja osebkov teh vrst v naravi;
- (b) namerno vznemirjanje teh vrst, zlasti med razmnoževanjem, vzrejo mladičev, zimskim spanjem in selitvijo;
- (c) namerno uničevanje ali odvzem jajc iz narave;
- (d) poškodovanje ali uničenje razmnoževališč ali počivališč.“

- 5 Med živalskimi vrstami, ki so „v interesu Skupnosti, ki jih je treba strogo varovati“ in katerih seznam je določen v Prilogi IV(a) k navedeni direktivi, je med drugim *Cricetus cricetus* (veliki hrček).

Avstrijsko pravo

- 6 Z Wiener Naturschutzgesetz (zakon o varstvu narave dežele Dunaj) z dne 31. avgusta 1998 (LGBL. für Wien, 45/1998, v nadaljevanju: WNSchG) je bila Direktiva o habitatih prenesena v nacionalno pravo za deželo Dunaj (Avstrija).

- 7 V členu 10(3), točka 4, WNSchG je povzeto besedilo člena 12(1)(d) Direktive o habitatih. V njem je med drugim določeno, da je prepovedano poškodovanje ali uničenje razmnoževališč ali počivališč strogo varovanih živali.
- 8 Sankcije, določene za kršitev člena 10(3), točka 4, WNSchG, so določene v njegovem členu 49(1), točka 5. V skladu s to določbo se z denarno kaznijo v višini do 21.000 EUR, ali če se ta ne izterja, z nadomestno kaznijo odvzema prostosti do štirih tednov, v primeru ponovitve dejanja pa z denarno kaznijo do 35.000 EUR, ali če se ta ne izterja, z nadomestno kaznijo odvzema prostosti do šestih tednov, kaznuje vsak, ki s kršitvijo odstavkov 3 ali 4 člena 10 WNSchG poškoduje ali uniči razmnoževališča ali počivališča strogo varovanih živali.
- 9 Pristojni organ lahko v skladu s členom 22(5) WNSchG dovoli posamezne posege, če predvideni ukrep, posamično ali skupaj z drugimi ukrepi, zaprošenimi pri pristojnem organu, bistveno ne ogroža cilja varstva.
- 10 V prilogi k WNSchG je *Cricetus cricetus* (veliki hrček) opredeljen kot strogo varovana živalska vrsta.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 11 Nosilec projekta gradnje, delodajalec osebe IE, je prevzel gradbena dela za gradnjo stavbe na zemljišču, na katerem je naseljen veliki hrček. Lastnik tega zemljišča, ki je bil s tem seznanjen, je o tem obvestil tega nosilca projekta gradnje, ki je pred začetkom del imenoval okoljskega izvedenca. Ta je tako izdelal načrt vhodov v brloge velikega hrčka in v posebnem delu določil, ali so brlogi naseljeni ali ne.
- 12 Navedeni nosilec projekta gradnje je pred izvedbo del odredil premestitev rastlinske plasti, izpraznitev kraja gradnje in ureditev dovoza do gradbišča v neposredni bližini vhodov v brloge velikega hrčka (v nadaljevanju: škodljivi ukrepi). Namen premestitve rastlinske plasti je bila predvsem selitev velikega hrčka, ki je prebival na območjih, kjer naj bi potekala gradbena dela, na območja, ki naj bi bila posebej varovana in pridržana zanj. Vendar se za predhodno odobritev škodljivih ukrepov ni zaprosilo pri pristojnem organu in ta odobritev zato ni bila pridobljena pred začetkom del. Poleg tega sta bila najmanj dva vhoda v brloge uničena.
- 13 Občinska uprava mesta Dunaj je zato ugotovila, da je bila oseba IE kot delavec tega nosilca projekta gradnje odgovorna za poškodovanje ali uničenje počivališč ali razmnoževališč velikega hrčka in ji je v skladu s členom 10(3), točka 4, WNSchG naložila denarno kazen, ki bi jo bilo mogoče v primeru neizterljivosti spremeniti v nadomestno kazen odvzema prostosti.
- 14 Oseba IE je pri Verwaltungsgericht Wien (upravno sodišče na Dunaju, Avstrija) zoper naložitev te denarne kazni vložila tožbo, med drugim zato, ker se na eni strani brlogi velikega hrčka v času izvedbe škodljivih ukrepov niso uporabljali in ker naj ti ukrepi na drugi strani ne bi povzročili poškodovanja ali uničenja počivališč ali razmnoževališč te živalske vrste.
- 15 Predložitveno sodišče se v tem okviru sprašuje o razlagi člena 12(1)(d) Direktive o habitatih. Navaja, da je treba pojme, ki jih vsebuje ta določba, kot so „počivališče“, „razmnoževališče“, „poškodovanje“ in „uničenje“, jasno opredeliti, saj lahko kršitev nacionalne določbe, s katero je prenesen člen 12(1)(d) navedene direktive, vodi v naložitev kazenskih sankcij. Predložitveno sodišče zlasti meni, da ugotovitve Evropske komisije v Navodilu za sistem strogega varstva živalskih vrst v interesu Skupnosti v okviru Direktive o habitatih 92/43/EGS (končna različica, februar 2007) niso natančne in puščajo veliko možnosti v okviru razlage navedenih pojmov.

16 V teh okoliščinah je Verwaltungsgericht Wien (upravno sodišče na Dunaju) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba pojem ‚počivališče‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih] razlagati tako, da je treba pod njim razumeti tudi sedaj že opuščena nekdanja počivališča?

Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen:

Ali je treba vsako sedaj že opuščeno nekdanje počivališče šteti za ‚počivališče‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih]?

Če je odgovor na to vprašanje nikalen:

Po katerih merilih se ugotavlja, ali je treba sedaj že opuščeno nekdanje počivališče šteti za ‚počivališče‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih]?

2. Po katerih merilih se ugotavlja, ali neko dejanje ali opustitev pomeni poseg v ‚počivališče‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih]?
3. Po katerih merilih se ugotavlja, ali neko dejanje ali opustitev pomeni tako velik poseg v ‚počivališče‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih], da je treba izhajati iz tega, da je bilo to ‚počivališče‘ ‚poškodovano‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih]?
4. Po katerih merilih se ugotavlja, ali neko dejanje ali opustitev pomeni tako velik poseg v ‚počivališče‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih], da je treba izhajati iz tega, da je bilo to ‚počivališče‘ ‚uničeno‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih]?
5. Ali je treba pojem ‚razmnoževališče‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih] razlagati tako, da se pod njim, prvič, razume le točno določljiv kraj, kjer redno poteka parjenje v ožjem smislu ali dejanja, ki so neposredno povezana z razmnoževanjem in potekajo na ozkem območju (na primer drstenje), ter da, drugič, pod pojem ‚razmnoževališče‘ dodatno spadajo vsi točno določljivi kraji, ki so nujno potrebni za razvoj mlade živali, na primer gnezdišča ali deli rastlin, potrebni za razvojno fazo ličinke ali gosence?

Če je odgovor na to vprašanje nikalen:

Kaj je treba razumeti pod pojmom ‚razmnoževališče‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih] in kako je treba ‚razmnoževališče‘ prostorsko razmejiti od drugih krajev?

6. Po katerih merilih se ugotavlja, ali neko dejanje ali opustitev pomeni poseg v ‚razmnoževališče‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih]?
7. Po katerih merilih se ugotavlja, ali neko dejanje ali opustitev pomeni tako velik poseg v ‚razmnoževališče‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih], da je treba izhajati iz tega, da je bilo to ‚razmnoževališče‘ ‚poškodovano‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih]?
8. Po katerih merilih se ugotavlja, ali neko dejanje ali opustitev pomeni tako velik poseg v ‚počivališče‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih], da je treba izhajati iz tega, da je bilo to ‚počivališče‘ ‚uničeno‘ v smislu člena 12(1)(d) Direktive [o habitatih]?”

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 17 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 12(1)(d) Direktive o habitatih razlagati tako, da pojem „počivališča“ iz te določbe zajema tudi počivališča, ki jih ena od varovanih živalskih vrst iz Priloge IV(a) k navedeni direktivi, kot je *Cricetus cricetus* (veliki hrček), ne uporablja več.
- 18 Najprej je treba opozoriti, da je v skladu s členom 2(1) Direktive o habitatih njen cilj prispevati k zagotavljanju biotske raznovrstnosti z ohranjanjem naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst na evropskem ozemlju držav članic. Poleg tega so v skladu s členom 2(2) in (3) te direktive ukrepi, sprejeti na podlagi te direktive, namenjeni vzdrževanju ali obnovitvi ugodnega stanja ohranjenosti naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst v interesu Evropske unije ter upoštevajo gospodarske, družbene in kulturne potrebe ter regionalne in lokalne posebnosti.
- 19 Člen 12(1)(d) Direktive o habitatih državam članicam nalaga sprejetje potrebnih ukrepov za vzpostavitev sistema strogega varstva živalskih vrst iz Priloge IV(a) k tej direktivi na njihovem naravnem območju razširjenosti, ki prepoveduje poškodovanje ali uničenje razmnoževališč ali počivališč.
- 20 Spoštovanje te določbe državam članicam ne nalaga samo sprejetja popolnega zakonodajnega okvira, ampak tudi izvajanje konkretnih in posebnih varstvenih ukrepov. Prav tako sistem strogega varstva zahteva sprejetje koherentnih in usklajenih preventivnih ukrepov. Takšen sistem strogega varstva mora zato omogočiti, da se poškodovanje ali uničenje razmnoževališč ali počivališč živalskih vrst iz Priloge IV(a) k Direktivi o habitatih učinkovito prepreči (glej v tem smislu sodbi z dne 9. junija 2011, Komisija/Francija, C-383/09, EU:C:2011:369, točke od 19 do 21, in z dne 10. oktobra 2019, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, C-674/17, EU:C:2019:851, točka 27).
- 21 Poleg tega je treba navesti, da se vrsta *Cricetus cricetus*, ki se običajno imenuje „veliki hrček“, uvršča med živalske vrste, varovane z Direktivo o habitatih.
- 22 Prvo vprašanje za predhodno odločanje je treba preučiti glede na te uvodne ugotovitve.
- 23 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi sobesedilo in cilje, ki se dosega z ureditvijo, katere del je (sodba z dne 21. novembra 2019, Procureur-Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden, C-678/18, EU:C:2019:998, točka 31 in navedena sodna praksa).
- 24 Prvič, kar zadeva besedilo člena 12 Direktive o habitatih, kot je bilo navedeno v točkah 19 in 20 te sodbe, ta člen državam članicam nalaga sprejetje potrebnih ukrepov za vzpostavitev sistema strogega varstva živalskih vrst na njihovem naravnem območju razširjenosti. Natančneje, odstavek 1(d) tega člena navedenim državam nalaga sprejetje potrebnih ukrepov, ki prepovedujejo poškodovanje ali uničenje razmnoževališč ali počivališč teh vrst.
- 25 Tako je treba ugotoviti, da besedilo člena 12 Direktive o habitatih ne ponuja nobenega koristnega elementa za opredelitev pojma „počivališča“.
- 26 Drugič, glede okvira, v katerega se umešča ta določba, je treba navesti, da ta pojem ni opredeljen niti v členu 1 Direktive o habitatih niti v kateri koli drugi določbi te direktive.

- 27 Opozoriti pa je treba, da je Sodišče že presodilo, da ravnanja iz člena 12(1)(d) Direktive o habitatih niso le namerna, ampak tudi tista, ki to niso (glej v tem smislu sodbo z dne 20. oktobra 2005, Komisija/Združeno kraljestvo, C-6/04, EU:C:2005:626, točke od 77 do 79). Zakonodajalec Unije je s tem, da prepovedi iz člena 12(1)(d) te direktive ni omejil na namerna ravnanja, v nasprotju s tem, kar je določeno za ravnanja iz člena 12, točke od (a) do (c), tega člena, izrazil svojo voljo, da razmnoževališčem in počivališčem podeli višjo stopnjo varstva pred ravnanji, ki povzročijo njihovo poškodovanje ali uničenje (sodba z dne 10. januarja 2006, Komisija/Nemčija, C-98/03, EU:C:2006:3, točka 55).
- 28 Poleg tega se za razliko od ravnanj, navedenih v členu 12(1), točke od (a) do (c), Direktive o habitatih, prepoved iz člena 12(1)(d) te direktive ne nanaša neposredno na živalske vrste, temveč se skušajo z njo zavarovati pomembni deli njihovega habitata.
- 29 Iz tega sledi, da je namen strogega varstva, ki ga zagotavlja člen 12(1)(d) te direktive, zagotovitev, da se pomembni deli habitata varovanih živalskih vrst ohranijo tako, da se tem živalskim vrstam zagotovijo bistveni pogoji, med drugim, za počitek.
- 30 Enaka ugotovitev izhaja iz razlage navodila Komisije, ki je navedeno v točki 15 te sodbe in v katerem je natančneje določeno, da morajo biti počivališča, ki so opredeljena kot območja, potrebna za preživetje živali ali skupine živali v nedejavni fazi, „[...] varovana, četudi se ne uporabljajo, vendar obstaja razmeroma velika verjetnost, da se zadevna vrsta vrne na ta [...] območja“.
- 31 Zato je treba ugotoviti, da je iz okvira, v katerega se uvršča člen 12(1)(d) Direktive o habitatih, razvidno, da se počivališča, ki jih varovana živalska vrsta ne uporablja več, ne smejo poškodovati ali uničiti, ker se navedene vrste na ta območja lahko vrnejo.
- 32 Tretjič, glede cilja, ki mu sledi Direktiva o habitatih, je treba spomniti, da je namen te direktive, kot je bilo navedeno v točkah od 18 do 20 te sodbe, zagotoviti strogo varstvo živalskih vrst, zlasti s prepovedmi iz člena 12(1) te direktive (glej v tem smislu sodbi z dne 10. maja 2007, Komisija/Avstrija, C-508/04, EU:C:2007:274, točke od 109 do 112, in z dne 15. marca 2012, Komisija/Poljska, C-46/11, neobjavljena, EU:C:2012:146, točka 29).
- 33 Z ureditvijo varstva iz člena 12 Direktive o habitatih je treba torej učinkovito preprečiti, da bi se škodovalo varovanim živalskim vrstam in zlasti njihovem habitatu.
- 34 V nasprotju s tem ciljem pa bi bilo, da bi se počivališčem varovane živalske vrste, ki se ne uporabljajo več, vendar obstaja dovolj velika verjetnost, da se navedena vrsta na ta območja vrne, odvzelo varstvo, kar mora preveriti predložitveno sodišče.
- 35 Zato dejstvo, da varovana živalska vrsta počivališča ne uporablja več, še ne pomeni, da temu območju ni zagotovljeno varstvo iz člena 12(1)(d) Direktive o habitatih.
- 36 Glede na vse zgoraj navedene ugotovitve je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 12(1)(d) Direktive o habitatih razlagati tako, da pojem „počivališča“ iz te določbe zajema tudi počivališča, ki jih varovana živalska vrsta iz Priloge IV(a) k navedeni direktivi, kot je *Cricetus cricetus* (veliki hrček), ne uporablja več, če obstaja dovolj velika verjetnost, da se bo navedena vrsta na ta počivališča vrnila, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Peto vprašanje

- 37 Predložitveno sodišče s petim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 12(1)(d) Direktive o habitatih razlagati tako, da pojem „razmnoževališča“ iz te določbe zajema le natančno določljiv kraj, na katerem redno potekajo parjenja oziroma dejanja, neposredno povezana z razmnoževanjem zadevne vrste, ali tudi kraj, ki je nujno potreben za razvoj mlade živali navedene vrste.
- 38 Vendar Komisija meni, da v predložitveni odločbi ni obrazložena upoštevnost tega vprašanja in da je to hipotetično.
- 39 V zvezi s tem je treba spomniti, da lahko v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, ki ga določa člen 267 PDEU, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po izdaji predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi ustreznost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato je Sodišče, kadar se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije, načeloma dolžno odločati (glej zlasti sodbo z dne 5. marca 2015, Banco Privado Português in Massa Insolvente do Banco Privado Português, C-667/13, EU:C:2015:151, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 40 Iz tega izhaja, da velja domneva upoštevnosti vprašanj v zvezi z razlago prava Unije, ki jih je postavilo nacionalno sodišče v normativnem in dejanskem okviru, ki ga to opredeli v okviru lastne odgovornosti in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša. Sodišče lahko zavrže predlog nacionalnega sodišča samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 26. julija 2017, Persidera, C-112/16, EU:C:2017:597, točka 24 in navedena sodna praksa).
- 41 V obravnavanem primeru je treba poudariti, da predlog za sprejetje predhodne odločbe ne vsebuje nobenega pojasnila glede upoštevnosti pojma „razmnoževališče“ za rešitev spora o glavni stvari.
- 42 Na eni strani je namreč iz elementov spisa, ki je na voljo Sodišču, razvidno, da ni sporno, da so bila počivališča prizadeta s škodljivimi ukrepi, pri čemer želi predložitveno sodišče le izvedeti, ali je taka območja prav tako mogoče opredeliti kot „počivališča“ v smislu prepovedi iz člena 12(1)(d) Direktive o habitatih, kadar jih veliki hrček ne uporablja več.
- 43 Na drugi strani v predložitveni odločbi ni nobenega dejanskega ali pravnega elementa, na podlagi katerega bi bilo mogoče presoditi, ali in v kolikšnem obsegu bi imela – poleg opredelitve dela naravnega habitata velikega hrčka kot „počivališča“ – opredelitev tega habitata kot „razmnoževališča“ kakršen koli vpliv na rešitev spora o glavni stvari.
- 44 Vendar je treba poleg dejstva, da Sodišče v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 40 te sodbe, ni dolžno preveriti resničnosti dejanskega okvira, ki ga opiše predložitveno sodišče, navesti, kot je izrecno razvidno iz besedila člena 12(1)(d) Direktive o habitatih, da se prepoved vsakršnega poškodovanja ali uničenja nanaša bodisi na razmnoževališča bodisi na počivališča varovanih živalskih vrst in da se ta prepoved uporablja ne glede na del zadevnega naravnega habitata.
- 45 Iz tega sledi, da peto vprašanje ni dopustno.

Vprašanja od drugega do četrtega in od šestega do osmega

- 46 Predložitveno sodišče z vprašanji od drugega do četrtega in od šestega do osmega, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje o razlagi pojmov „poslabšanje“ in „uničenje“ v smislu člena 12(1)(d) Direktive o habitatih.

- 47 Po mnenju Komisije pa so ta vprašanja hipotetična.
- 48 V obravnavani zadevi je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da sta bila dva vhoda v brloge velikega hrčka uničena s škodljivimi ukrepi, kar pomeni, da so bili brlogi vsaj poškodovani.
- 49 Vendar je treba navesti, prvič, da se člen 12(1)(d) Direktive o habitatih nanaša na poškodovanje oziroma uničenje razmnoževališč ali počivališč varovanih živalskih vrst.
- 50 Drugič, opozoriti je treba, da ta določba prepovedi poškodovanja ali uničenja razmnoževališč ali počivališč ne razlikuje glede na naravo posega v ta mesta ali območja. V zvezi s tem je treba ugotoviti, da iz elementov, predloženih Sodišču, ni razvidno, da bi se v odločbi nacionalnih organov, s katero je bila osebi IE naložena denarna kazen, ki jo je mogoče, če se ne izterja, spremeniti v nadomestno kazen odvzema prostosti, razlikovalo – glede na težo tako naložene sankcije – med tem, ali gre za poškodovanje ali uničenje razmnoževališč ali počivališč varovanih živalskih vrst.
- 51 Zato glede na sodno prakso, navedeno v točki 40 te sodbe, na vprašanja od drugega do četrtega in od šestega do osmega ni treba odgovoriti.

Stroški

- 52 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (sedmi senat) razsodilo:

Člen 12(1)(d) Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst je treba razlagati tako, da pojem „počivališča“ iz te določbe zajema tudi počivališča, ki jih varovana živalska vrsta iz Priloge IV(a) k navedeni direktivi, kot je *Cricetus cricetus* (veliki hrček), ne uporablja več, če obstaja dovolj velika verjetnost, da se bo navedena vrsta na ta počivališča vrnila, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Podpisi